

THE RUSSIAN REVOLUTION IN 1917 AND ITS IMPACT ON ICELAND

**Exhibition in The National and University Library
of Iceland opened in November 2017**

The Russian Revolution in 1917 is one of the most dramatic events of the 20th century and it had a profound influence on politics around the world. It was a series of uprisings in Russia that first led to the collapse of the dictatorship of the Russian emperor, but then to the taking power of soviets under the control of the Bolsheviks. The causes of the revolution were multifaceted. There was not much political freedom in Russia compared to other European countries. The Emperor's oppression was directed against both political opponents and people from other groups in the community. Land ownership was unequal and a small group of landowners owned most of it. Growth in cities and increased industrialization led to the emergence of a special labor force in Russia in late 19th century. There was a sharp rise in population growth in the largest cities, Petersburg and Moscow, and laborers lived there in poverty. During the International Women's Day (March 8 or February 23, according to the old Russian calendar) in 1917, women in a textile factory in Petersburg began strike, which soon merged with protests because of bread shortage. In the next few days, all industrial activities in the city were paralyzed. A part of the soldiers that was sent to St. Petersburg to prevent the strike joined the protesters and then the government resigned. In March the emperor Nicholas II resigned and a preliminary government took power.

In 1917, the influence of the radical arms of the Russian Socialist Democrat Group, the so-called Bolsheviks, increased. Their leader was Vladimir Ilitsj Uljanov who called himself Lenin. In September, the Council in Petersburg freed arrested victims and one of them, Leon Trotsky, was appointed President of the Council. In October, Lenin turned to Russia, and the Communist Party's central government officially agreed to take power. The so-called October Revolution began in Tallinn on October 23, 1917, but two days later in St. Petersburg (October 25 or November 7th according to our calendar). The revolution occurred relatively quickly and did not cause many deaths. The provisional administration was removed from power, but instead an advisory board was appointed under the auspices of a representative. Among

the first actions of the government were to bring all the land into the hands of farmers, national banks, delegate council boards, raise wages and establish an eight hours working day. Bank deposits and property of the Church were confiscated.

The reports in Iceland about the Russian revolution were at first very few, as World War I was in full swing. On March 17, 1917, a brief report in *Morgunbladid* revealed that the Russian emperor had dropped power and was a prisoner of the parliament. On 20 March, there was a detailed article in the paper that discussed the revolution in Russia positively and talked about the new liberal regime, and that "Eastern Europe could expect a more rapid growing development in the next few years than anyone would have dreamed about."

The newspaper *Visir* said on November 8 that there were serious conflicts between the Russian government and "Maximalists" (Bolsheviks). A larger article appeared in the newspaper on November 10,

MORGUNBLADID
 Erl. simfregnir.
 frá fréttaritara (saf. og Morgunbl.).
 Khöfn 15. marz.
 — Síðastliðinn sunnudag hófststjórnarbylting í Rússlandi.
 Þingið neitaði að samþykkja boð keisarans um að slíta þinginu. Voru 12 þingmenn kosnir í nefnd og því lýst yfir, að hún myndaði nýja stjórn í Rússlandi.
 Nýja stjórnin handtók alla stjórnarmeðlimi keisarans.
 Þrjátíu þúsund manna setuliðsins og folkið í Petrograd fylgja nýju sjórninni að málu.
 Á þremur dögum náði nýja stjórnin öllum völdum í Petrograd og gat þá út tilkynningu til þjóðarinnar um stjórnarbyltinguna, sem væri nauðsynleg til þess að koma á betra skipulagi á samgöngur innanlands og útvega matvæli.
 Langard. 4 argange
 17. 133
 marz 1917 tölublað
 Khöfn 15. marz
 Asteðan til stjórnarbyltingarinnar í Petrograd er matvælskortur. Duman (þingið rússneska) hefir sett á laggirnir framkvæmdanefnd og er Rodzianko þingforseti formaður hennar.
 Í Moskva er allsherjarverfall.
 Kartöfluskortur er í Bretlandi.
 Brauðkorn Frakklands er 40% minna en venjulega.
 Þjóðverjar hata sökt hinu víðkunna norska skipi Storstad Var það á leið til Belgíu með matvæli.
 Labori málfærslumaður er dáinn.
 Brauðskamtur í Danmörku verður frá byrjun næsta mánaðar sennilega 315 gr. á mann daglega.
 Kaupmannahafnarbúar ná ekki að sér kartöflum vegna stífltra frosta.

VÍSIR
 Fimmtudaginn 8. nóv. 1917.
 Símskeyti
 frá fréttaritara 'Visis'.
 Kaupm.höfn. 7. nóv.
 Bretar hafa hafið nýja sóku í Flandern og tekið þorp in Mosselmarkt, Passchendael og Gonberg.
 Alvarlegar skærrur milli rússnesku stjórnarinnar og Maximalista. Stjórnarherinn hefir Petrograd á valdi sínu.
 (Símskeyti frá 6. nóvember ekki komið fram).

which said that Bolsheviks had taken full power over telephones, news agencies, banks and other institutions, and Lenin had become a monarch. A detailed press release was published in the newspaper *Löggrjetta* on November 14th, and said that the allies' boards did not want to recognize the rule of the "Maximalists" in Russia, as their peace demands and had strong opinions and teachings. Lenin was the head of the armed forces of the socialists and workers that longed for the most radical revolution.

LÖGGRJETTA

Ritstjórn:
DORST, GÍSLASON.
Útgáfudagurinn 17.
Talsmi 198.

Afgreðsla- og limheimtala:
DÖR. B. ÞORLÁKSSON.
Bláskautinn 11.
Talsmi 119.

Nr. 52.

Þeykjavík, 14. nóvember 1917.

XII. árg.

Stríðið.

Borgarastýrjöldi í Rússlandi.

Hver frjettin rekur nú aðra um róstur í Rússlandi, og þær mjög alvarlegar. Áður er þess getið, að leggjari þingni kom saman nú fyrir nokkra, gaus upp ósamlyndi undir einni á fyrsta fundinum. En það var flokkur hinna ákafustu jafnarmanna, sem óvægjalegastur var þar til samkomlags, og hafði samtök um að ganga af þingi, eftir því sem samfrægnir söguðu í go til. Lög, hafði ruglast nokkuð til frásögu um þetta. En svo virðist, sem ósamlyndi milli Maximalista og stjórnmanna hafði þess magnast, þangað til úr varð fullkominn appressi frá þeirra hálfu í Petrograd gegn stjórnm. Er núnað sagt frá þessu í fröngskýtti til Mrghl. frá 8. þ. m.

Þar segir, að langdagskvíðis 3. þ. m. hafi framkvæmdastofn hermanna- og verkmanndáðsins krafist yfirráða í Petrograd, bannað hermönnum að hlyta fyrirkjöpum hervörðarmáðsins og sagt foringja þess andlega íþyðlingu. Hafi þau látið þau bót að ganga til hermanna-ans, að þeir skyldu að eins hlysnast þeim fyrirkjöpunum, sem frá henni kæm. Fregnin segir, að stjórnm. hafi reynt að fá nefndina til að atvaka alla þessa fyrirkjöpu og lafi í hötum við hana, en það kom fyrir ekki. Nefndin hljót fast við það, sem hún hafði gert.

Leið svo fram á þriðjudag, 6. þ. m., þá var ný stjórnaryfing hafin og öllu sambandi á milli höfuðborgarinnar og öðvörfa kemma. Uppreisnarmen náðu sínum, talsm., frjettastofnum, bókum og öðrum stofnuminn algjörlega á sitt vali. Næsta kvöld segja frjettimur að Petrograd sjá á þeirra valdi, sentilsið því þeim að málu og stjórnmálafingni sjá fullkomni, bráðabirgðastjórnmáli sjá steppi og margir af ráðherrnum sjáu settu í vandrúð. Lenin, foringi hinn kröfuhöfustu meðal jafnarmanna og verkmanna, og jafnframt þeirra, sem fastast heimsa fríð, náði nú lögum og lögm. í Rússlandi, en stefnuhárin sjá sú, að fríðir sjá samlin þegar í stað. Jafnframt fylgir fregun um það, að Rússar sjá fíast til að láta fönd af höndum.

Fregnin í Mrghl., sem hjer hefur verið fögt, segir að Kerensky hafi verið öflurthum meiri hluta í þinginu, en þó á hann hátt, að honum hafi verið sett ýms skilyrði, svo sem stöfum veltfærnarfundar, að hann kæmi í veg fyrir borgarastýrjöldi, þei fönd af höndi til hönda og að Rússar fengju handann til að koma fram með ákveðna fríðarklímida. Er auðsjes á þessum skilyrðum, að þau eru sentilsið af jafnarmannaflokkum. En ein atvöðu hinna flokkanna til Kerensky og stjórnmanna er ekki getið. Ömur fregn segir, að meiri hluti þingins hafa greitt aktv, gegn Kerensky. En afstáða hans innan meðan völdin eru í höndum uppreisnarmanna. Fregn frá 9. þ. m. segir,

af allir ráðherrarnir hafi verið teknir frásti nema Kerensky, en þess er ekki getið, hvort hann hafi forðað sjer undan, eða þá að uppreisnarmen hafi ekki lagt hönd á hann vegna lýðhylli hans, og er hið fyrra þó líklegur. Því fregnin segir, að þeir kærri hann fyrir landsöð. Í opnið, tilk. enski segir, að áliðsið sjá að Kerensky hafi farið til vígvallanna til þess að salna samna hinum gettari mönnum, og hendir það á, að menn við ekkert með vissu um hann nú.

Þá kemur fram í freggunum, að full samkomlag hefur ekki verið í framkvæmdastofn hermanna- og verkmanndáðsins um það, sem gert hefur verið, því þar segir, að minnihluti jafnarmanne hafi sagt sig úr henni, enda var líka stjóm að, sem steppivar, að meiri hluta skjöpu mönnum úr jafnarmannaflokkum, og öðrum flokkum, sem þeim standa nærri í skoðum. Þessir flokkar hafa því refnað nú í þytingum.

Stjórni bandanna vilja ekki viðtekna yfirráð Maximalista í Rússlandi, enda eru líka fríðarkröfur þeirra gættar ívæti á móti öðrum bandamum, og sé vilja Maximalistar koma á vopnahljé þegar í stað. Þá virðist nú líka yfirvofandi, að Þjóðverjar taki Petrograd. Fregnin frá 10. þ. m. segir, að þeir hafi tekið Alandsjár og sjá að setja herlandi í Helsingfors, höfuðborg Finnlands. Hins vegar er sagt að Kónakkalis, sem fylgi Kerensky, Korniloff og Kaledin að málu, sjá á leið til Petrograd gegn uppreisnarömmum. En Korniloff hafði áður gert apprelein gegn Kerensky, eins og kunnugt er, hefur leggjari hlut og verið handtekin, og Kaledin hafði gengist fyrir sjerldisshreyfingu í Subur-Rússlandi, svo að ekki er gott að átta sig á, hvernig því sjá varri, að fylgimenn þeirra þriggja geti nú tekið höndum saman. En á öðrum eins tímum og þeim, sem nú eru í Rússlandi, gerist margt skjótlegra.

Lenin.

Maximalista-foringinn Lenin, sem nú er sagður ráða mestu í Petrograd, er svefniramaður mikill. Hann er rústeukur aðlösnatur og lögfræingur, lenti á tungum aldar í stjórnmálaerjum og var út af þeim rekinn í útleigi til Siberíu. En hann flyði það-an og komst til Sviss, eins og fleiri Rússar, sem lentu í völd hjá keisarastjórnm. Þar fór hann að geta út bláð, sem eggjaði til byltingar í Rússlandi og var mjög svissk. Í Rússlandi er Lenin líka stöðugur í Sviss, og ýmasr tilfögur hans höfðu þar áhrif. Hann er sagður mjög mikill ákafamaður, einbeyttur, djarfur og mekskur, en þýkir lítil höfsmátt í ákafum sínum og kenningum. Nú er hann meðalás maður, eða veð það. Lenin er gervafinn, en hann hefur tekið sjer, en hið rjetta nafn hans er Ullanó.

Þegar stjórnmálafinginn hófist í Rússland, var Lenin í Sviss. En hann fegir þá heimkomuleysi eins og aðrir, sem líkt stóð á fyrri. Þó er sagt, að þylingmannastjórnin hafi lengi verið í eða um, hvort hún ætti að leyfa honum landsvist. Miljkoff hafði lagt mjög á móti því, en Kerensky fast þá óráð, að hann nokkrum mámi heimkomu vegna stjórnmálaakona hans, sagði, að Lenin mundi vera skoðatur sem píslarvottur í Rússlandi, ef gerð væri undantekning á honum. Finginn segir svo heimaframtylefð og kom til Rússlands yfir Þýskaland ásamt fleiri Rússum, sem honum voru ágangandi. Komu þá þegar upp sögur um það, að Lenin væri launatur af Þjóðverjum til þess að flyða þeirra erindi meðal Rússa. Ekkert hefur þó samnast um það, þótt ýmasr líkur bendi í þá áttina.

Þegar Lenin kom til Petrograd, fór hann að geta út bláð, sem „Pravda“ hljót, eða „Samlekturinn“, og var aðalstefnumann þess, að koma í brítt þegar í stað. Blásið gerist því frítt andvíg bráðabirgðastjórnm. Það talast óvægjalegt mikil óvægjalegheit, hvatti hermennina til að leggjari vopnin niður, hvað sem fyrriðir og stjórnm. segðu, og súa sjer að hnu, að koma á jafnarmannaastjórn í landinu, en ákvað yrði til fyrirmýringu öllum heim. Þetta bláð Lenins fjekki gríðarmarkia útrekðslu og því var kent um ýms af þeim appjötum, sem urðu í hernum til og frá, og eins um ýmsleg appjölu, sem verkaförum gegn atvinnuveitendum. Á þessum hátt varð Lenin, að minsta kosti í lítil muna, aðalforing þess fylkingararmans jafnarmanna- og verkmanna-flokka, sem lengst gekk í öllum kröfum um það, að þylingin yrði sem rústeukleg gerist í stað. Ög þar sem hernaturinn út á við var til hindrunar því, að það stjórnmálafyrirkjöpum, sem fyrir Lenin vakti, gekk komist á, þá kráðist hann fríð þegar í stað, ekki sjerfríðar við þjóðverja, heldur að allar ófríðar fríðastar legðu vopnin niður. Hann krafðist af jafnarmanömmum Þýskalands sams konar þylingar og Rússar höfðu gefið, og reitast svo til, að jafnarmanna-flokkar allra ríka stjórnm. tekiu höndum saman, neydu útförum til fríðar og tekiu þjóðfjögalskjöpinu í starv hendur. Þessu hngum kom mjög fram hjá rústeukum jafnarmanömmum í sumar og haust, sem leið.

Lenin hafði mesta trú á þýsku fylkingarmönnum til að hefja fríðastarlegu sam. hlyfingum sínum, og hefur frá hállu rústeukar og þýska jafnarmanna voru miklar tilræni gerðar til þess að koma á alþjóttalinn meðal jafnarmanna, er tekið ófríðarinn til meðferðar og reyndi að koma sláttum á. Ált þetta fótt þó fyrir, og Lenin hvafri um hlíf af stjórnmálum. Ákvað þess að hann var tallur upphafsmaður að uppreisnin þeim í hernum, sem áður eru nefndar, var hann sakatur um landsöð af stjórnm., og hún gat út skjöpu um að hann og heitir fylgijóttar hans yrðu handteknir. En Lenin hvafri þá, og komst undan, að sögn til Finnlands, eða til Svíþjóðar, að því er samir segja. En nú hefur hann áttur komið fram á stjórnmálum á þessum hátt, sem frá er sagt hjer á undan.

NATIONAL AND UNIVERSITY LIBRARY OF ICELAND